

Kirjallisuutta – Litteratur

Ikiroutatekniikka kehittyi

STUART A. HARRIS: *The permafrost environment*. Croom Helm Ltd Publishers, London 1986. ISBN 0-7099-3713-X. Hinta £ 22.95.

Ikiroutatutkimuksella menee lujaa. Fairbanksissa oli kesällä 1983 neljäs kansainvälinen ikiroutatutkimuksen konferenssi, jonka esitelmistä julkaistu nide sisältää 1523 suurta sivua. Kun nyt kirjoitetaan uusia kirjoja aiheesta ikirouta, niin voidaan todeta, että ne pakostakin sisältävät runsaasti uutta aineistoa. Vanhan tiedon 'puoliintumisaika' on arviolta noin viisi vuotta. Siinä ajassa puolet asiasta auttamatta vanhentuu tai peittyi uuteen tietoon.

Stuart A. Harris on kirjoittanut hyvin uuteen tietoon perustuvan teoksen ikirouta-ympäristöstä. Tämän Calgaryssä työskentelevän maantieteen professorin kirjan nimi on jossain määrin harhaanjohtava, sillä ei kysymyksessä ole suinkaan ikirouta-alueen aluemaantieteellinen kuvaus, vaan aivan jotain muuta. Kirja kuuluu Croom Helmin julkaisemaan 'The Natural Environment'-problems and management series -teoksiin. Siinä painotetaan voimakkaasti ympäristön hyväksikäytön muotoja ja mahdollisuuksia. Paremmin kuin kirjan nimi kuvastaa sen sisällysluettelo käsittelytapaa ja miten aihepiiriä on lähestytty: Ikiroutan määrittely, luonne ja prosessit; Esiintyminen; Rakenteiden perustaminen ikirouta-alueille; Tiet ja rautatiet; Lentokentät; Öljy- ja kaasuteollisuus; Kaivostoiminta; Vesihuolto, jäteongelmat ja sähköistäminen; Maa- ja metsä-

lous. Kysymys on ikiroutan huomioon ottamisesta ihmisen toimiessa ikirouta-alueilla. Kirjassa selvitetään ikiroutan aiheuttamia pulmia ja teknillisiä ratkaisuja.

Harrisin kirjaa lukiessa tulee mieleen eräs alan perusteoksista: R.J.E. Brown: *Permafrost in Canada. Its influence on northern development* (esitely Terrassa 85: 3, 1973). Tuon jälkeen ovat kokemukset ja tiedot todella paljon lisääntyneet. Brownin teos oli kuin lähtölaukaus nyt tapahtuneelle kehitykselle.

Teoksen teksti on selkeästi ja ytimekkäästi kirjoitettu ja piirroksot erittäin havainnollisia. Painoasusta voisi huomauttaa sen verran, että en erityisesti pidä siitä, että tekstin rivien päät ovat tasaamatta. Se tekee ulkoasun resuiseksi. Nykyään on yleisesti käytössä hyviä kirjoituskoneita, joilla rivien päät saadaan tasoitetuksi. Kuvateksteissä olisi myös voinut käyttää toista kirjasinlajia kuin itse tekstissä tai käytetyn kirjasimen pienennöksiä.

Kirjaan sisältyy laaja kirjallisuusluettelo (36 sivua) ja asiahakemisto.

Suosittelen kirjaa ikirouta-alueiden tutkijoille ja rakentajille, joiden pitää päästä nopeasti selville ikiroutan ominaisuuksista ja sen vaikutuksista ihmistoimintoihin.

MATTI SEPPÄLÄ
Maantieteen laitos, Helsingin yliopisto